

A gyermek védelme saját környezetével szemben.*

Írta: Glücklich Vilma.

Napról-napra tanúi vagyunk annak a felbuzdulásnak, amellyel a társadalom a csecsemlők világra-jöttét és életbenmaradását előmozdítani törekszik. A leendő anya segítségével, egészségének védelmében, a gyermek táplálásának jutalmazásában, tejkonyhák és csecsemő-dispensairek felállításában versenyeznek egymással hatóságok, testületek és magánosok.

De vajjon érdemes-e világra-jönnie és életben maradnia a csecsemőnek, ha ez a gondoskodás csupán élete első évében ilyen intenzív, ha csupán a csecsemőhalandósági statisztika javítása az a szent cél, amely a csecsemőkor örangyalait lelkesíti, ha a felnövekedő gyermeket évről-évre kevésbé védi állam és társadalom?

Már a 3-6 éves gyermekét koldulni, árusítani küldi az utcára az a szülő, akiből a mindennapi élet ezer nyomorúsága kipusztított minden emberi érzést. Eljárása olyan, mint az emberevőé, aki saját fajtáját emésztí meg; s a társadalom hidegen, tétlenül tűri ezt; füstös kávéházakban, zajos mulatóhelyeken asztalról-asztalra járnak ezek a kis páriák és koldulásuk eredménye korántsem egy-egy korty tej vagy falat kenyér, hanem pénz, pénz, pénz! A jószívű adakozók jobb kedvvel étkeznek és szórakoznak tovább, annak tudatában, hogy most »segítették« egy szegény gyermeken; nem is sejtik, hogy ez a pénz a gyermek további kizsákmányolására buzdítja a lelkiismeretlen vagy tudatlan szülőt, sőt esetleg max a kis gyermeket káros élvezetek hajhászására, pl. dohányzásra készíti. Nem gondolnak arra, hogy az esti alvás hiánya testileg, a felnőtt léhaságának látása erkölcsileg teszi tönkre a gyermeket, akasztja meg annak egészséges, természetes fejlődését. A 6-7 éves gyermek már mint üzletember tűnik fel az utcán: cipőzsinórt, vagy trágár nótákat, vagy más kelendő cikket árusít, szaval vagy énekel; a jószívű közönség felülfizetésekkel bátorítja arra, hogy¹ otthon ne számoljon el minden keresetéről, hanem »zsebpénzt« tegyen félre, amelynek helyes felhasználása tekintetében az ő fejletlen esze aligha szolgálhat útmutató gyanánt. Az iskola mindenkor nagy szomorúsággal szemlélte a gyermekek ilyen kifárasztását, mélyen fájalta azt, hogy növendékeinek egy része azért marad el testi és szellemi fejlődésében, mert az iskolai munka után nélkülöznie kell az annyira szükséges nyugalmat, az elégedő alvást. A háború »üdvös« következményei sorában bukkan fel most először az a jelenség, hogy az iskola támogatja növendékeinek kenyérkereső munka át Ahelyett, hogy védelmező mentor gyanánt állna melléjük és a legnagyobb erőfeszítéssel küzdene azért, hogy a tanulás éveiben a gyermek testi és szellemi erőit arra koncentrálhassa, hogy meg¹élhetését a hatóságok minden körülmények között biztosítsák: az iskola szervezi kenyérkereső munkájukat, az iskola viszi őket — a mumciógyárba, hogy tanári felügyelet alatt vegyenek részt a pusztítás eszközeinek előállításában.

Ahelyett, hogy szoptató szobák, napközi otthonok, központi háztartások vennék oltalmukba a gyermekeket és tennék lehetővé, hogy anyjuk is — vagy férje tá-

vollétében ő maga — rendszeren díjazott munkát vállalhasson: a gyermeket fogják be korai munkára, tőle vonják meg a szünidő szabadságát, őt avatják fel időnek előtte »családfentartóvá«.

A gyári munka — bármennyire igyekezzenek javítani annak higiénikus feltételeit — nem felelhet meg¹ a gyermeki szervezet és a gyermeki kedély igényeinek. Még sokkal kevésbé Válthatik hasznára, mint a kertészkedés, amely legalább szabad mozgással jár, ha a munkaórák nagyobb száma alkalmatlanná teszi is arra, hogy — mint a rendszeres testgyakorlás — harmonikusan fejlessze a gyermek izomrendszerét.

Erős kényszer alatt áll a gyermeki test és lélek rnár az iskolában is; nehogy ez fejlődését, későbbi egészségét kedvezőtlenül befolyásolja, föltétlenül szüksége van arra, hogy az iskolai munka közeiben: az egy ej napok szabad óráiban és az iskolaévek közti szünidőben teljesen szabad, minden kötelező munkától mentes legyen.

Nem válik hasznára a tanulóifúságnak a túlságosan megnyújtott szünidő; de hogy annak normális mértékére mekkora szüksége van, világosan kitűnik abból, hogy sok iskolásgyermek szembetűnően megnő, egy-egy szünidő alatt, gyengébb tanulók hirtelen könnyebb felfogásuakká lesznek, akárhány olyan, ki kedvetlen volt, vidám nézésű, mikor visszajön, stb. Nem lehet büntetlenül kikapcsolni a tétlenségnek ezeket a hasznos periódusait, amelyek úgy növesztik a fiatal szervezetet, mint a téli nyugalom a fa évgyűrűit. Mikor eszmél a tanító-ság arra a nemzetmentő hivatásra, amely reá vár a gyermekkor hamisítatlan fentartása terén?

Okuljunk!

A németországi Kolberg napilapjaiban a hatóságok a következő rendeletet tették közzé:

»1. Rendőri felügyelet alatt álló nőszemélyek, kik átmenetileg más helységben tartózkodnak, kötelesek 12 órán belül az ottani rendőrség erkölcsrendészeti osztályán személyesen jelentkezni.

2. Olyan nőszemélyek, kik a nemi me g b et eg e d é s g y a n ú j a alatt állanak, kötelesek eltűnni, hogy hatóságilag megvizsgáltassanak.

3. Rendőri felügyelet alá helyezendők:

a) Olyan nőszemélyek, kiknél nemi betegséget állapítottak meg, akkor is, ha nem üzik iparszerűen a prostitúciói.

b) Olyan nőszemélyek, kik nem betegek ugyan, de anyagi szolgáltatás ellenében nemileg érintkeztek, ha csak egy férfival is,

c) Olyan nőszemélyek, kik több férfival érintkeztek nemileg, akkor is, ha azt anyagi szolgáltatás nélkül tették meg«.

A német abolicionisták önmagukra is vessenek, ha ma a német nők kénytelenek a »férfiszemélyek« egyeduralmának e hajmeresztő túlkapasát, ezt az erkölcsi megvesszőzötetést, ezeket a vérlázítóan igazságtalan beavatkozásokat és kínzásokat eltűnni.

Behódoltak' ők is a háborús ideológiának és a háborús viszonyokra való tekintettel nem követelték a hatósági erkölcsrendészet megszüntetését. Sőt tárgyalásokba bocsátkoztak a prostitúció »rendezése« tekintetében. Vagy meggyőződésünk a kettős morál, tehát elsősorban a reglementáció elleni küzdelem, vagy nem az. Ha meggyőződésünk, akkor a háború alatt kettőzött eréllyel kell ez irányban dolgoznunk, mert hisz most félelmetesen nőnek a következmények arányai: a pros-

* Mutatvány a sajtó alatt tevő Kongresszusi naplóból.

titutió és számtalan melléktünete. Ha nem az, akkor nem lehetünk oly mozgalom, oly eszme hivatott képviselői, melynek belső igazsága és következetessége hajszálnyi eltérést sem enged meg az agitáció praxisában.

A német nőknek ez fokozott kötelességük az ottani erős katonai uralom túlkapásaival szemben.

Mi magyar asszonyok pedig tanuljunk és okuljunk!